ՎԱՐԱՉ

ՕՐԱԳԻՐ

ԹԻՒ 326 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 1870 ՄԱՐՏ 9

Ամեն օր կհրատարակուի, — Տասը 10 փարայ է: — Գօլիս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէճիտ պիտի վճարէ 100 թուոյ համար. իսկ գաւառայ մէջ 25 զրչ. դարձեալ 100 թուոյ համար, թղթատարաբերեան ծախքէ ազատ ըլլալով: — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար: — Լրագրիս վերաբերեալ նամակ և արձոց ոք ևս է դրկելիքն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն Ի. Կ. Գօլիս, Քրիստաճլըար եզբուրտ Եուսուֆեան խանվերի յարկ թիւ 12 սենեակը:

ՍԶԳՍՅԻՆ

Ազգասէր վանահայր գերդ. Տ. Գէորգ Ս. Սրբազանիկոսդաը վարդապետական աստիճանի բարձրացուցեր է, նոյն վանուց միաբաններէն առաջ. Գէորգ Գանձիել ու Սիսակ ուսումնասիրեալ սարկաւագներդ:

Եատ ուրախ ենք որ այս նախաձեռնութիւն բոլոր ընտիր Միաբանութիւնը այսպէս կչարդարէ: Նորագործ վարդապետներն անտարակոյս այսուհետև նո՛ր ոգւով ու եռանդնութեամբ պիտի աշխատին յօդուտ վանքին և ազգին:

Սղնեբ ու ուսումնական կղերին աւելի այլ ևս նպաստ ընելու համար ըլլալով ազգին, ի հարկէ ո՛չ սակաւ բերկրութիւն կպատճառէ ազգային պատասխ. ու յառաջադիմութեան ի սրտէ փափաքող բոլոր ազգայնոց: Չենք նեւաբար Ազգասէր Գերդ. վանահայր Սրբազանը իւր այս ազգօգուտ գործին համար ալ հրապարակական շնորհակալութեան արժանի է:

— Վահէմ. Նուազար վարչապետն ուրբաթ օրը մայրաքաղաքս հասնիլը ծանուցուած է, — երեկ այցելութիւն ըներ է Խասգիւղի Թահսինպէր-Նուազար պէյլերպէկի վարժարանին: — Այս հաստատութեան վրայ Նորին վսեմութեան ունեցած սէրն ու խնամքը արդեամբ տեսնուած ըլլալով քաշկայա ենք որ այս այցելութեան առթիւ նոր շնորհներ ալ ըրած է վարժարանին:

Պատմեք թէ Նորին վսեմութիւնը քանի մ'օր միայն կենդանով մայրաքաղաքս, եւրոպա պիտի ուղեւորի դարձեալ ծանուցնալ խնդրոյն համար:

— Կըսուի թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը որոշեր է որ Լիւնն հպատակ եղող բոլոր ազգայ նկեղեցեաց մէջ այսուհետև ռուս լեզուաը ըլլան քարոզներն ու խրատները: — Քիչ անշնորհութեան արժանի չէ այս տարաձայնութիւնը, եթէ ոտպէ

Ըսել է թէ այսուհետեւ Թուրաստա-նի հայ եկեղեցեայց մէջ ալ ռուս լեզուաւ պիտի տրուին քարոզները ու խրատները։ Վ. Կաթողիկոսը կրնայ մտածել թէ՝ հայ ապրին ո՛րչափ յուզմանց ու սաստիկ բաղդա-ներու պատճառ կըլլայ, եթէ Հա-յաստանեայց եկեղեցեայց մէջ հայ լեզուի և ազգութեան դէմ այսպէս-սի բռնական որոշում մը ի դործ դրուի։ Սակայն կ՚ուսանք թէ այս լուրը սխալ ըլլալով՝ մեր այս տող-երուն ալ աւելորդ եղած կըլլան։

— Քաղաքական ժողովն այսօր դարձեալ նիստ պիտի ընէ եղեր։ — Իր բռնելիք վարչական ընթացքի վերաբերեալ ծրագիր մը պատրաս-տելու կղբաղի եղեր դվեսաւորապաշ, որ յետոյ ի պաշտօնէ պիտի հրաժա-րակուի լրագրաց միջոցաւ։

— Անցեալ հինգշաբթի օրը մայ-րաքաղաքիս քարոզիչ եպիսկոպոսաց ու վարպապետաց ժողով չեղաւ, որով-հետեւ մեծագոյն մասամբ եկած չեին՝ թերեւս ըստ սովորութեան յատուկ դրերով հրաւիրելու տեղ լրագրաց միջոցաւ կանչուելնուն հա-մար։ — Հետեւաբար՝ Ս. Պատրիարքը որոշեր է ուրիշ օրուան մը հա-մար հրաւիրել, ամենուն ալ ղատ ղատ դիր ուղղելով ինչպէս վայել ու օրէն է։

Քահանայական դասուն նիւթա-կան վիճակին բարւոքութեան հա-մար ալ քահանայից հանդուման-ժողով մը պիտի կազմուի, բայց չը գիտցուիր թէ ո՛ր օրը։ Այս կար-գադրութիւնը բաւական կենճատ է։ Ս. Պատրիարք Հայրը ի հարկէ նկատող-ութեան առած է և գիտէ թէ ո՛րչափ նախապղութիւն ու հետաքրքրութիւն պէտք է։ Մի՛ դողդողար այս պատճառաւ յուզմունք մը պատահելով վերջերը է՛ն խելայինները անդամ դիտողութիւն ընեն թէ, այս կանդրոյն ձեռք զարնելու ժամա-նակը չէր տակաւին... և այսպէս պակասաւոր երեւոյութեան պատրիարքական կրօնական վարչութիւնը։

— Հետեւեալ երկու ճառերն ալ Տրապիզոնի վարժարանին մէջ կար-դացուեր են Վարդանանց տօնի օրը։

Ս.

Ահա այսօր անպիսի ելլարուս առաջին անդամն ըլլալով՝ կուզեմ քանի մը խօսք խօսիլ Սրբոյն Վարդանայ և իր Հայրենանուէրը ընկերներուն վրայ մտածած քաջութեանց և նուիրական հայրենասիրութեանցը նկատմամբ յուսալով որ ներողամիտ կըլլաք թերակիրթ մտաց երախայրեաց տհասութեանը։

Հայագէտ չնաշխարհիկ եռանդեամբ իւր Սուրբ Եկեղեցւոյն մէջ կը կատարէ այսօր Հա-յաստանեայ փրկութեան միջնորդ, Հայոց քաջ նախարարաց վսեմ տօնախմբութիւնը, և ե-րախտագէտ սրտով միանգամայն անոնց քա-ջութիւն ու հայրենասիրութիւնը կը հռչակէ անմահ դմայլմամբ՝ ի փառս հայրենեաց։ Թէպէտ և շատ քաջազուն թագաւորներ և իշխաններ ունեցեր ենք շատ անգամ Հայաս-տան պաշտպանել և արեամբ նուիրագործե-լու։ Բայց տակաւին Սրբազան Վարդան և իւր այրընտիր նիզակակիցքը առաւել քան

դամենեսին կրօնք և հայրենիք իրենց սուրբ և վարդապետն արեամբ պահպանեին այսօր :

Ու քալ գրիչ արդեօք կրնայ նկարագրել այսօր կատարուած քաջութիւնները , և ո՞ր ոիտո կը դիմանայ անոնց արիւնահեղութիւնները լսելու , որք արիաբար պատերազմեցան այն բռնաւոր Յաղկերտին դէմ վասն սիրոյ կրօնի և հայրենեաց , և չուզեցին այն չար բռնաւորին դժոխային հրամանին և սուերուն տակ ընկճել , և Քրիստոսի խաչ անարգ կրակին հետ փոխել : Ինչպէս չար վատակ իւր կեղծդիմակով իւր կիրք ու չար կամքը կատարեց Ի կործանումն հայրենեաց , որով և չատ տեղեր կործանեց և աւերակ դարձոյց , և չատ պատուական և Աստուածարեալ Նախկապետներ ալ սպաննել տուաւ իր փառասիրութեանը ծարաւ յագեցնելու համար . բայց վերջապէս պատժուեցաւ և իր դառն դատաստիքը տուժեց և բանտին սենեակին մէջ մեռալով որդնալից աստուածեցաւ , իսկ հայրենասէր վարդաններ փառաւորուեցան և պսակուեցան երկնային յաւերժական պսակովը , անշուշտ երկնից արքայ հանդիսապէրին արքայ անօրէնութեամբ . քանի կը մեռնի վարդան սիրով Ի նէր հայրենեաց կենդանի մնալու համար , Ի պարի վատակ վատութեամբ՝ անարդաբար մեռնելու ու կորսուելու համար :

Սահակ Ս . Մեղասրեան :

Բ .

Արտաշատ նուիրական պարտէզին մէջ հայրենեաց աննման նահատակ իւր կորովի ընկերներով Ի նէր իւր նաղելի մօր հրեշտակային ձեռքերով վառուած , ու այն որ երեսուն անգամ պատերազմ մղած էր . և որոյ չքեղ պատուանշաններով իր սիրոյ թանգագին եղած քաջականչ կուրծք զարդարեր էր , այսօր խիստ և Ի կենդանութիւնն կրօնի և ազատութեան իր կարմիր արիւնով փոքփոռուած հաղարաւոր սեւ ոդիները տապալած՝ լինք անոյշ կը քնանայ , կը քնանայ վերստին դուռ զօրութեամբ արթննալու համար , ինչպէս որ մեռոյց իր սիրելիմ թշնամիք յաւիտեանս լոյս և յոյս չտեսնելու համար :

Հայաստա՛ն , քո սիրելի ազգասէր արիւնն Վարդան այսօր իր յոտին բարեւ և արեւ նուիրելով քու նաղելի ծոյիդ՝ ինքը երկինք կելնոյ , իր առջեւէն հոտած պարսիկները դժոխքի արքայութեան ուղարկելով , և քեզ համար կը նուիրէ նոր կեանք և նոր արեւ , ընտիրհիկ անձնուիրութեան օրինակ թողլով . ուստի դու քնաս մի ողբար ք'ո որի Վարդանին համար : Նա կենդանի է քանի երկինք կայ և հայրենիք կը մնայ : Քանզի անոնց համար նուիրեց իր վսեմահոտ օրերը :

Ռուբէն ըսկ յաւերժ կեցցէն պաշտպան սուրբ կրօնի և հայրենեաց վսեմահոյլ Վարդաններ . և թող կորին ու անարգ մեռնին Հայ Վարդաններ :

Վարդան Կարապետեան

ԹՈՒՆ ԼՈՒՐԵՄ

Թարապզուսը-Ղարպի կուսակալութեան ընդհանուր կառավարիչ անուանեցաւ Հալեպի պէյ , վեզիրութեան աստիճանաւ :

— Զինուորական դործոց պաշտօնատան նախորդ մէքթուպճի Խալիլ էֆէնտին Նվդաթի մէքթուպճի կարդեցաւ :

— Բումելիի երկաթուղւոյն փոխադրութեան բաժիններէն անցեալ երեքշաբթի և չորեքշաբթի օրերը մայրաքաղաքիս մէջ 58243 բաժին ծախսուեր է , առնողները՝ 1800 հոդի ըլլալով : Կուսակալութեանց կեդրոնական մէջ որչափ ծախսուած ըլլալը

տակաւին յայտնի չէ ; բայց հեռագրով իմացուած է որ Նիմիրի ու Սեւանիկի մէջ 9000 բաժին ծախուած է։ Եւրոպայի մէջ ծախուած բաժիններուն քանակութեան վրայ ալ տակաւին տեղեկութիւն չկայ ։

— Վարաստոպի տահմանագ ուղղութեան իրդրոյն համար որոշեալ մասնաժողովը առաջիկայ մայիս ամսոյ մէջ պիտի սկսի իւր նիստերուն ։ Մասնաժողովը երթ ալ ունենայ, մէկ քանի պաշտօնակալ պիտի ղրկուին նոյն տեղերուն վրայ իմնայ տեղեկութիւն առնելու պատճառաւ ։

— Փարիզի քաղաքապետութեան կողմանէ փառաւոր կոչունք մը սրբուեր է, իսպառիս օսմանեան դեսպան Ձեմիլ փաշային ։

— Անգղիոյ դատաւորներէն ոմանց մէջ խորհուրդ կըլլայ ընկերութիւն մը կազմելու, Խակնտերութենէն Պասրա երկաթուղի մը հաստատելու նպատակաւ ։ Լոնտոնի Օսմանեան դեսպանը ամեն չանք կընէ երդեր այս խորհրդոյն գործադրութեան համար ։ Եթէ այս երկաթուղին չինուի կ՚ըսուածուի որ Հնդկաստանի ընկերութիւնը այս ճամբան աւելի օգտակար կընտրէ իւր գործադրութեանց համար ։

— Վ իչինայի մէջ կառավարութեան կողմանէ մանուածագործ մը կազմուեր է, Տաճկաստանի ատրպիական հիւպատոսարանաց վիճակին քննութեան եւ Տաճկաստանի ու Ասորիոյ կառավարութեանց մէջ եղած վաճառականական ընթացից բարեկարգութեան համար ։

— Մէսաժըի Էմբերիալ դպրոցական շոգենաւուց ընկերութիւնը ներկայ ամսէս սկսեր է, Գաղղիայէն Հնդկաստան շարունակ շոգենաւ բանեցունել Սուէյշի ճամբով ։

— Վարնայէն եկած հեռագրի մը նայելով՝ անցեալ երեքշաբթի օրը ըսկսեր է այն տեղատանքն ձիւն գալ, և շոգեկառաց օրինաւոր երթեւեկութեան արգելք ըլլալ ։ Սեւ ծովու մէջ ալ ուժգին փոթորիկներ կպատահին եղեր ։

— Ռէօսթենճէի երկաթուղին անցեալ 1869 ին 22709 լիրա արդիւնք ունեցեր է ։

— Վալանըգին պրուսացին նայելով այս տարի ճմեռը սաստիկ ըլլալուն պատճառաւ վարդի բողբոջները թափուեր են, և այս տարի ալ վարդի իւղ չպիտի հանուի եղեր ։

Փունջը, ձեռքէ ծախուելէ զատ, մայրաքաղաքիս բոլոր դրամատուներուն քով ալ կը տեսնուի ։

Փունջի վերաբերեալ որ և է գիր պէտք է ուղղել այսուհետեւ Պօլիս Ֆընճանճըլար–Եօղուշլու Եաւուզեան խանի վերի յարկը թիւ 12 ։

ՏՆՕՐԻՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ · Ս · ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
ԵՒՍՈՒՓԵԱՆ ԹԱՂ